

Postanowienie z dnia 26 stycznia 1999 r.

I PKN 544/98

Wydanie w postępowaniu karnym wyroku uniewinniającego od zarzutu kradzieży mienia na szkodę pracodawcy po prawomocnym zakończeniu sprawy dotyczącej odpowiedzialności z tytułu niedoboru, nie uzasadnia wznowienia postępowania cywilnego na podstawie art. 403 § 2 i 3 KPC.

Przewodniczący: SSN Józef Iwulski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Kazimierz Jaśkowski, Jadwiga Skibińska-Adamowicz.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 26 stycznia 1999 r. sprawy z powództwa Janusza M. przeciwko Zdzisławowi B. o wznowienie postępowania, na skutek kasacji pozwanego od postanowienia Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu z dnia 2 czerwca 1998 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

o d d a l i ć kasację.

U z a s a d n i e n i e

Powód Janusz M., prowadzący Stację Benzynową CPN [...] wniósł o wydanie nakazu zapłaty, którym pozwany Zdzisław B. zostanie zobowiązany do zapłaty kwoty 116 105 000 starych złotych zgodnie z zawartą między stronami ugodą dotyczącą niedoboru. Nakaz zapłaty [...] został wydany w dniu 13 stycznia 1994 r. i uprawomocnił się.

Pozwany wniósł od tego nakazu skargę o wznowienie postępowania. Wyrokiem z dnia 24 lutego 1998 r. [...] Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Prudniku uchylił nakaz zapłaty i powództwo oddalił. Sąd Rejonowy ocenił, że ugoda stron została zawarta pod wpływem groźby bezprawnej powoda zwolnienia dyscyplinarnego pozwanego i wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego. Skargę o wznowienie postępo-

wania uzasadnia uniewinnienie pozwanego w postępowaniu karnym od zarzutu zabioru mienia na szkodę powoda.

Postanowieniem z dnia 2 czerwca 1998 r. [...] Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu uchylił ten wyrok i odrzucił skargę pozwanego o wznowienie postępowania. Sąd drugiej instancji podniósł, że podstawę wznowienia postępowania może stanowić wykrycie okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, mających wpływ na wynik sprawy, z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu (art. 403 § 2 KPC). Zdaniem Sądu Wojewódzkiego uniewinnienie pozwanego w postępowaniu karnym nie wpływa bezpośrednio na ocenę zawinienia pozwanego w postępowaniu cywilnym, gdyż wyrok taki nie wiąże w rozumieniu art. 11 KPC. Nie jest to też wyrok objęty art. 403 § 3 KPC, gdyż przepis ten dotyczy sytuacji, gdy zostanie wykryty wyrok dotyczący tego samego stosunku prawnego. Zdaniem Sądu drugiej instancji wykrycie nowych okoliczności lub dowodów (art. 403 § 2 KPC) dotyczyć musi okoliczności (dowodów) nie ujawnionych w poprzednim postępowaniu, bo nieznanymi stronom. Taka sytuacja nie występuje w sprawie. Pozwany w poprzednim postępowaniu mógł bowiem powoływać wszystkie okoliczności i dowody, które następnie powołano i przeprowadzono w sprawie karnej, gdyż miał o nich pełną wiedzę. Nadto wobec tych okoliczności pozwany przekroczył termin z art. 407 KPC. Nowym dowodem nie jest także sam wyrok sądu karnego, gdyż dowód ten powstał już po zakończeniu postępowania cywilnego. Sąd Wojewódzki powołał się na orzecznictwo Sądu Najwyższego w tym zakresie: wyrok (powinno być uchwała składu siedmiu sędziów) z dnia 21 lutego 1969 r., III PZP 63/68 i wyrok (powinno być postanowienie) z dnia 22 kwietnia 1975 r., III PZ 4/75.

Od postanowienia z dnia 2 czerwca 1998 r. kasację wniósł pozwany. Zarzucił naruszenie art. 403 § 2 i 3 oraz art. 407 KPC. W kasacji brak jest wywodów dotyczących wykładni tych przepisów czy oceny ich zastosowania. W kasacji przedstawiono jedynie pogląd, że skoro pozwany został uniewinniony od zarzutu kradzieży na szkodę powoda, to nie może odpowiadać za spowodowanie niedoboru.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uzasadnienie kasacji jedynie przy bardzo liberalnym podejściu może być

uznane za uzasadnienie wskazanych podstaw kasacyjnych. W istocie w kasacji nie przedstawia się bowiem żadnych elementów, które mogą być uznane za próbę wykładni art. 403 § 2 i 3 oraz art. 407 KPC, czy próbę oceny ich niewłaściwego zastosowania. Tymczasem należy uznać, że Sąd drugiej instancji dokonał w pełni prawidłowej wykładni tych przepisów i słusznie uznał, że art. 403 § 2 i 3 KPC nie mogą być w sprawie zastosowane. Zgodnie z art. 403 § 2 KPC można żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Wykładnia tego przepisu jest utrwalona. W tym zakresie należy się w szczególności odwołać do uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 21 lutego 1969 r., [...] III PZP 63/68 (OSNCP 1969 z. 12, poz. 208), według której środek dowodowy, który powstał po uprawomocnieniu się wyroku, nie stanowi podstawy wznowienia postępowania przewidzianej w art. 403 § 2 KPC (por. też: postanowienie z dnia 5 maja 1967 r., I PZ 20/67, OSNCP 1967 z. 11, poz. 209; postanowienie z dnia 22 kwietnia 1975 r., III PZ 4/75, OSNCP 1976 z. 2, poz. 38; wyrok z dnia 10 września 1997 r., I PKN 245/97, OSNAPIUS 1998 nr 12, poz. 359). W postanowieniu z dnia 15 maja 1968 r., I CO 1/68 (OSNCP 1969 z. 2, poz. 36) Sąd Najwyższy stwierdził, że z końcowego zwrotu art. 403 § 2 KPC wynika, że "wykrycie" odnosi się do okoliczności i dowodów w poprzednim postępowaniu w ogóle nie ujawnionych i podówczas nieujawnialnych, bo nie znanych stronom. Nie odnosi się ono zatem do okoliczności i dowodów jawnych z materiału poprzedniego postępowania, a tylko nie dostrzeżonych przez stronę. W sposób oczywisty wynika z tego, że w niniejszej sprawie nie występowała żadna z podstaw wznowienia postępowania wymienionych w art. 403 § 2 KPC. Jeżeli chodzi o okoliczności faktyczne i środki dowodowe, które zostały podniesione i przeprowadzone w postępowaniu karnym, to były one znane pozwanemu przed zakończeniem postępowania cywilnego (pomijając już, że w stosunku do nich został przekroczony termin z art. 407 KPC). Natomiast gdyby za nowy środek dowodowy traktować wyrok sądu karnego, to powstał on po zakończeniu postępowania cywilnego i w związku z tym nie może stanowić podstawy wznowienia z art. 403 § 2 KPC.

W pełni prawidłowo ocenił również Sąd drugiej instancji, że w sprawie nie występuje podstawa wznowienia postępowania określona w art. 403 § 3 KPC. Wy-

rok sądu karnego nie dotyczy bowiem w sposób oczywisty tego samego stosunku prawnego, co zaskarżony nakaz zapłaty. Wyrok karny dotyczy bowiem odpowiedzialności pozwanego za zarzucone mu przestępstwo kradzieży mienia, a nakaz zapłaty odpowiedzialności cywilnej z tytułu niedoboru. Nadto wyrok ten zapadł po zakończeniu sprawy cywilnej. Nie można więc mówić o jego "wykryciu" w podanym wyżej znaczeniu.

Wobec tego kasacja pozwanego podlegała oddaleniu z mocy art. 393¹² KPC.

=====